

3. Slávenie sviatosti krstu

Sviatostný znak

Podstatný obrad sviatosti krstu spočíva v tom, že sa voda trikrát leje na hlavu kandidáta. V latinskej cirkvi vysluhovateľ toto trojnásobné liatie vody sprevádza slovami: „M., ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého“. Vo východných liturgiách je katechumen obrátený na východ a kňaz hovorí: „krstí sa Boží služobník M. v mene Otca i Syna i Svätého Ducha.“ A pri vzývaní každej osoby Najsvätejšej trojice ho ponorí do vody a opäť ho z nej vyzdvihne (Por. KKC 1239-1240).

Kto môže krstiť?

Riadnymi vysluhovateľmi krstu sú biskupi a kňazi. V latinskej cirkvi aj diakony. V prípade nevyhnutnosti môže krstiť každý aj nepokrstený človek, ak má potrebný úmysel a použije správnu formulu (Por. KKC 1256).

Kto môže prijať krst?

Sviatosť krstu môže prijať každý človek, ktorý nie je pokrstený (Por. KKC 1246). Udeľuje sa iba raz v živote. Neexistuje nijaké opakovanie krstu, nijaké „prekrstenie“. Iba ak vzniknú pochybnosti o správnosti udelenia krstu, smie sa – ale aj v tom prípade len podmiennečne - zopakovať. Katolícka cirkev považuje všetkých, ktorí prijali krst aj v nejakom inom cirkevnom spoločenstve za pokrstených. Každý krst je platný, keď sa vykonáva liatím vody a v mene trojjediného Boha.

Ak je kandidát na krst dospelý, skôr ako prijme sviatosť krstu, musí vyznať svoju vieru. Ako sme už spomínali, podmienkou platného prijatia sviatostí je viera. Toto platí aj pri krste. Z tohto dôvodu má veľmi dôležité miesto príprava katechumenov na krst, ktorej cieľom je umožniť kandidátom dozrieť vo viere. Počas tejto prípravy sú katechumeni postupne zasväcovaní do tajomstva spásy a do mravného života podľa evanjelia (Por. KKC 1248-1249).

4. Krstná milosť

Sviatosť krstu nemôžeme chápať len ako niečo statické, ako nejaký obrad, ktorý sme prijali na začiatku a ktorý sa nás už viac netýka. Krst by mal stáť v strede nášho života a animovať ho. Krst je darom od Boha, ktorý svojím životom môžeme buď potvrdiť, alebo aj tragicky poprieť.

1. Krstom začíname nový život, pretože sa stávame novými ľuďmi. Spolu s Kristom zomierame na kríži, a tak sa *stávame slobodní od hriechu*. Odpúšťajú sa nám všetky hriechy, dedičný aj osobné (Por. KKC 1263-1264).

2. Zároveň však vstupujeme do nového života v spoločenstve s Bohom. Krstom sa stávame nielen slobodní od hriechu, ale aj *slobodní pre dobro*. Vďaka krstu *máme účasť na Božom živote*. Sme *novým slobodným stvorením, adoptívnymi Božími deťmi* (Por. KKC 1265-1266). Boh nás každý deň pozyva

objavovať pravé hodnoty a istoty a prehľbovať vzťah s ním. Náš každodenný život by mal byť odpoveďou na toto Božie pozvanie.

3. Krstom vstupujeme do vzťahu nielen s Bohom, ale aj so všetkými ostatnými ľuďmi, ktorí veria v Krista. *Stávame sa členmi veľkej kresťanskej komunity – Cirkvi* (Por. KKC 1267-1271). Okolo nás je mnoho spoločníkov na ceste viery. Nemôžeme ostať uzavretý voči ním, ale musíme sa učiť byť pohostinní a otvorení. Narodili sme sa s potenciálom stať sa osobami schopnými stretnutia, konfrontácie, výmeny a daru. Krst nás dennodenne vyzýva byť darom pre druhých.

Krst je zároveň darom od Boha pre všetkých ľudí. Ak nám Kristus dal poznať poklad, že Boh je naším Otcom, má nás rád a všetci sme bratia a sestry, tento poklad si nemôžeme nechať len pre seba. Podstatou kresťanskej prirodzenosti je vydávať svedectvo, byť misionármi Božej lásky.

4. Pri krste *získavame nezmazateľný duchovný znak* (charakter), ktorý znamená, že patríme Kristovi (Por. KKC 1272-1274). Kristus je pre nás ideálom spoločenstva s Bohom a s ľuďmi. On dôveroval Otcovi, aj keď sa zdalo, že jeho láska bude porazená smrťou. Miloval ľudí do krajnosti. Bol ochotný obetovať za nich svoj život v presvedčení, že tak dokáže naplniť svoje poslanie: zjednotiť celé ľudstvo, aby mohlo obnoviť vzťah s Bohom a medzi sebou navzájom. Kristus nás prijíma a pripodobňuje náš život svojmu. Robí nás schopnými naplno dôverovať Bohu a zdieľať náš život s ostatnými bratmi a sestrami, ktorí sa rozhodli žiť pre druhých.

5. Prečo krst detí ?

Prečo sa krstia už malé deti? Nebolo by lepšie nechať ich vyrásť a nechať nech sa pre krst rozhodnú samy?

Sväté písmo neudáva presný vek na prijatie sviatosti krstu. Kristus sa však viackrát vyjadril, že Božie kráľovstvo je určené aj deťom (Mt19,14; Lk18,15n). Krstom deti získavajú účasť na Božom kráľovstve.

Krst detí nie je nejakým výmyslom posledných čias. Praktizoval sa už od raného kresťanstva. Hovorí o ňom Tertulián v 2.storočí. Zdá sa, že Cirkev zobrala celkom vážne Kristove slová: „Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho“. Sviatosť krstu je Cirkvou chápaná ako nevyhnutná podmienka ku spásu.

Krst je sviatosťou viery. U dospelého kandidáta sa vyžaduje, aby skôr ako príjme sviatosť krstu, vyznal svoju vieru. Ako je to v prípade malých detí, ktoré nemôžu vyznať svoju vieru? Krst detí sa neudeľuje nezávisle od viery. Je to viera rodičov a krstných rodičov, ktorá poskytuje istú záruku, že dieťa bude vychované vo viere. Tam, kde nie je takýto predpoklad, nesmie sa krst zo strany Cirkvi udeliť (Por. KKC 1250-1252).

6. Nevyhnutnosť krstu ku spáse

Všetci ľudia sú povolaní ku spáse. Toto univerzálne povolanie potvrdzuje Sväté písmo v prvom liste Timotejovi: „Boh chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu“ (1Tim 2,4). Aby sme mohli byť spasení, Boh nám k tomu ponúka rôzne nevyhnutné prostriedky. Dôležitú úlohu v našom procese spásy zohráva viera: „Bez viery je nemožné páčiť sa Bohu. Lebo kto prichádza k Bohu, musí veriť, že je a že odmieňa tých, čo ho hľadajú“ (Heb 11,6).

Katechizmus katolíckej cirkvi definuje vieru ako „osobné sa primknutie celého človeka k Bohu, ktorý sa zjavuje. Zahŕňa v sebe súhlas rozumu a vôle so zjavením, ktoré Boh dal o sebe činmi a slovami“ (KKC 176). Viera je darom od Boha, ktorý k nám prichádza rôznym spôsobom, ale vyžaduje si aj našu odpoveď, naše hľadanie a našu spoluprácu. Niektorí prichádzajú ku viere postupne ako dozrievajú v živote. Vyrastajú v prostredí, kde je žitá viera. Iní prichádzajú ku viere na základe vlastnej osobnej skúsenosti: cez katechézu, pri ohlasovaní evanjelia na Sv. omši, alebo pri rôznych kresťanských aktivitách. A sú aj takí, v ktorých sa viera zrodí náhle ako osvetlenie. Veci, ktoré doposiaľ počúvali o Bohu, o Kristovi a ktorým neprikladali žiadny význam, sú zrazu zaujímavé a rozhodujúce pre ich existenciu. Každý má vlastnú skúsenosť z viery, ktorá sa nám ponúka najrozličnejším spôsobom.

Vieru spečatíme viditeľným spôsobom pri krste, ktorý sa nazýva aj sviatosťou viery. Krstom našu vieru potvrdíme, ale zároveň pôsobením krstnej milosti naša viera rastie. Krst je potrebný ku spáse pre všetkých, ktorí dospeli k plnému poznaniu Evanjelia. Ježiš to potvrdil slovami: „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený“ (Mk 16,16).

Ako však zlúčiť nevyhnutnosť viery a krstu s univerzálnym povolaním všetkých ľudí ku spáse, keď vieme, že vo svete je veľa ľudí, ktorí nie z vlastnej viny ešte nepoznajú Evanjelium? Mnohí z nich žijú čestne, podľa svojho svedomia, dávajú sa pre druhých, dokonca sú ochotní pre nich riskovať aj vlastný život. V takomto prípade sa dá predpokladať, že títo ľudia sa otvorili pre Krista bez toho, aby ho poznali. V jedinom akte naplnili dvojité Boží príkaz – milovať Boha a milovať blížneho – keď rozpoznali absolútnu božiu hodnotu v blížnom, s ktorým sa Kristus stotožnil. On sám povedal: „Bol som hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma (...) čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ (Mt 25, 35-40). Týchto ľudí K. Rahner nazýva „anonymnými kresťanmi“, alebo niektorí hovoria v tomto prípade o krste životom.

Aj 2. vatikánsky koncil potvrdil fakt, že spása je určená pre všetkých, i pre tých, ktorí nie z vlastnej viny nepoznajú Krista: „Duch Svätý poskytuje všetkým možnosť – spôsobom známym jedine Bohu – mať podiel na veľkonočnom tajomstve“ (GS 22).